

Konspekt lekcji koleżeńskiej z języka polskiego na temat:

„Scena jako wszechświat w walce niewidzialnych sił Dobra i Zła”.
(Adam Mickiewicz „Dziady” cz. III)

Data: 08.12.2008)

Miejsce: ZST w Mielcu, sala 103 „C”

Uczestnicy:

- uczniowie kl. II DG– 20osób

Prowadzący lekcję: mgr Małgorzata Weryńska

Obserwujący zajęcia :

- wicedyrektor III LO w ZST , mgr Jacek Mleczo
- nauczyciele przedmiotu w ZST

Cele lekcji:

Uczeń potrafi :

- dostrzec ewolucję bohatera romantycznego;
- scharakteryzować kategorie filozoficzne i estetyczne romantyzmu;
- porządkować i selekcjonować wiedzę, kojarzyć fakty, obrazy, motywy, pojęcia, , układa je w logiczną całość;
- omówić cechy dramatu romantycznego synkryzm sztuk, fragmentaryzm, synkryzm rodzajowy)
- opisać podstawowe elementy dzieła sztuki, plakatu, planszy;
- dostrzec nawiązanie do tradycji romantycznej we współczesnej kulturze;
- odczytać ze zrozumieniem tekst kultury;
- określić ideę utworu;
- wskazać słowa – klucze charakteryzujące teksty romantyczne;

Uczeń rozwija :

- twórczą postawę
- nawyk samokształcenia
- wrażliwość[integracja zespołu klasowego, uczniowie z orzeczeniem PPP].

Metody:

Wербalna, problemowa, ikonograficzna, polisensoryczna

pozwalające znaleźć najpełniejszy sposób wyrażania wiedzy, umiejętności i przeżyć wynikających ze szkolnych kontaktów z literaturą i kulturą epoki romantyzmu.

Środki dydaktyczne :

- fragmenty „Lawy” w reż. T. Konwickiego
- W. Blake „Anioł dobra i duch zła walczący o dziecko”

Pojęcia i terminy: fantastyka, teodycea, synkryzm, fragmentaryzm, bohater romantyczny,

Toposy i symbole: poeta , wieszcz, noc,

Przebieg lekcji:

I. Wprowadzenie.

1. Czynności porządkowe.
2. Prezentacja fragmentu „Lawy” w reż. T. Konwickiego (noc, księżyc, czarne ptactwo)
3. Prezentacja obrazu - W. Blake/a „Anioł dobra i duch zła walczący o dziecko”. [3min]

Pytanie nauczyciela :

Jakie wspólne kategorie estetyczne i filozoficzne dostrzeżliście w zaprezentowanych tekstach kultury?

Prawdopodobne odpowiedzi uczniów: [2min.]

- obszar wszechświata
- indywidualny, jednostkowy tragizm
- dostrzeżenie antynomii DOBRA I ZŁA jako elementu TAJEMNICZY istnienia.

- zapis na tablicy tych zależności słów - kluczy w formie grafu.

4. Podanie i zapis tematu lekcji : [1 min.]

„Scena jako wszechświat w walce niewidzialnych sił Dobra i Zła”.

(Adam Mickiewicz „Dziady” cz. III)

II. Rozwinięcie

5. Pytanie nauczyciela :

Jakie oblicze mają DOBRO i ZŁO w obejrzanych tekstach kultury?

- uzupełnianie tabeli [wspólne, na tablicy i w zeszytach] : [5 min.]

	Dobro	Zło
symbole		
tło		
postaci		
kolorystyka		

6. Pytanie nauczyciela :

- Kogo obarczamy winą za zło istniejące w świecie? Od czego uzależnione jest wskazanie winnego? Jaka jest w tym rola człowieka?

- Prawdopodobne odpowiedzi uczniów: [2min.]

- Człowiek ,diabeł, szatan, inni, nie ja, [Bóg ?]
- Chęć zysku, władzy, sławy, egoizm, duma, pycha
- Dobra lub zła wola, silna lub słaba osobowość
- Umiejętność samokrytyki

7. **Polecenie odczytania definicji teodycei(teodycea) na podstawie podręcznika – str. 130-romantyczna teodycea [zapis do zeszytu drugiej części teorii- 2min.];**

- koncepcja filozoficzna oczyszczająca Boga z zarzutu istnienia na świecie zła, uznająca sprzeczność między złem świata a dobrocią i wszechmocą Boga za pozorną, a winą za grzech i niedoskonałość stworzenia obarczającą wolną wolę człowieka. Wszystko, co dzieje się na świecie [nawet jeżeli powoduje cierpienie], należy do boskiego planu zbawienia człowieka. To klucz do rozumienia dziejów.

8. Polecenie wskazania w podanym fragmencie Prologu sentencjonalnego nawiązania do definicji teodycei,

- zapis motta; [3 min.]

„Człowieku! gdybyś wiedział, jaka twoja władza! [...]

Tak czekają w twojej myśli- szatan i anioły...”

Czy ty w piekło uderzysz , czy w niebo zaświecisz;

A ty jak obłok górny , ale błędny, pałasz

I sam nie wiesz, gdzie lecisz, sam nie wiesz , co zdasz...”

9. Rozpoznanie elementów świata przedstawionego i ich charakterystyka w kontekście romantycznych problemów Tajemnicy, istnienia Dobra i Zła w wymiarze wszechświata i dylematów jednostki we fragmencie Prologu i sceny więziennej – akt I, scena I, Pieśń Konrada

(Pieśń zemsty i monolog –tzw. Mała Improwizacja)

- praca nad uzupełnieniem tabeli w karcie pracy : [10min.]

- praca indywidualna lub zespołowa po dwie lub trzy osoby- łącznie 6. grup.

Elementy świata przedstawionego i ich charakterystyka (uzupełnij odpowiednimi przykładami, zapisz krótko w formie równoważników zdań)		Czemu to służy? (zapisz krótkie wnioski)
<u>kontekst literacki i biograficzny</u>	• filomaci, filareci • powstanie listopadowe	
<u>bohaterowie</u>	• realizm • fantastyka	
<u>sytuacja, czas, miejsce wydarzeń</u>	• realizm • fantastyka	
<u>styl wypowiedzi postaci</u>	• język mówiony • język artystyczny	
<u>kompozycja, ukształtowanie wewnętrzne tekstu</u>	• dobro • zło	
<u>gatunek literacki</u>	• synkretyzm	

III. Krótkie relacje z pracy zespołów [.ok. 7.min]

IV. Podsumowanie :[3 min.]

Bohaterowie utworów romantycznych istnieją na pograniczu realizmu i fantastyki, Dobra i Zła .

Wybrańcy bogów doświadczają w ten sposób Tajemnicy istnienia .

Niewidzialne siły Dobra i Zła ujawniają się na scenie dramatu romantycznego w reakcjach bohaterów, oprawie scenicznej , plastycznej i muzycznej widowiska .

Chociaż „Dziadów cz. III” jest rodzajem dramatycznego dokumentu, ilustrującego ogrom carskich zbrodni wobec Polski i Polaków, to aktualna wymowa polityczna wpisuje się w wyższy moralny wymiar utworu, przedstawiającego odwieczną walkę Dobra ze Złem.

Polem bitwy są więzienie, salon, wszechświat , ludzkie sumienie – teatralna scena .

Stronami są polscy patrioci i carscy despoti, lojaliści ale i siły nadprzyrodzone.

Zadanie domowe :

1.Przygotuj krótką prezentację na temat :

Najsłynniejsze inscenizacje teatralne „Dziadów” cz. III A.Mickiewicza.

2.Zaprojektuj planszę- ilustrację do treści Wielkiej Improwizacji w wykonaniu Konrada.

Opracowanie : Małgorzata Weryńska